

МУНИЦИПАЛЬНОЕ БЮДЖЕТНОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
«САНАГИНСКАЯ СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА»

Приложение к основной образовательной программе
Начального общего образования

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

Бурятский язык
учебный предмет

3
класс

Хадаева Б.А.
учитель

I, 21
категория, стаж

2015 - 2016 учебный год

1. Тайлбари бэшэг

Тус буряад хэлэнэй программа шэнэ базисна хуралсалай тусэбтэй ба гурэнэй стандартын эрилтэнуудтэй, Россиин эрдэм болбосоролой шэнэдхэлгын шухала шэглэлтэнуудтэй, 2010 оной октябрийн 29-нэй Санагын дунда хургуулийн 126-хи захиралтатай нягта холбоотой.

Жэл соо 70 хэшээл (2хэшээл недели соо 35 хуралсалай недели)

Номой авторнууд:

1.ББуряад хэлэн. Р.С.Дылыкова. Улан – Удэ. Бэлиг. 2012 он.

2. Буряад хэлэн. Ажалай дэбтэр .Р.С.Дылыкова. Улан – Удэ. Бэлиг. 2012 он

2.Календарно – тематическэ тусэб

№	Темэ	Саг	Һара,үдэр
1	Юумэнэй нэрэ	15	
2	Дахуул угэнууд	2	
3	Тулөөнэй нэрэ	5	
4	Үйлэ угэнууд	15	
5	Тэмдэгэй нэрэ	6	
6	Тогой нэрэ	5	
7	Наречи	6	
8	Мэдуулэл	8	
8	Хэлэлгын нюусанууд	6	
	Хамта	70	

3.Номой байгуулга

Абянууд ба узэгууд.Энэ булэгэй гол шухала ойлгосонуудые хурагшад нэгэдэхи класста ойлгожо абана. Дурбэдэхи и класста бэшэгэй дуримууд сооһоо гол шухалань тургэн ба удаан аялгануудые, дифтонгнууд, йотирована аялгануудые угэ соо зуб хэрэглэжэ, бэшэжэ хуралга болоно. Эдэниие хоердохи класста ойлгуулбашье, гурбадахи класста бури орео шэнэ дуримуудые хэрэглэжэ дабтаха, бэхижуулхэ хэрэгтэй.

Угэ. хурагшад угэ гээшэ бодото байдалай элдэб юумэнуудые харуулНан элдэб удхатай байдаг, мэдуулэл соо, илангаяа холбоотой хэлэлгэ соо ороходоо, бури шэнэ удхатай болодог, ондо ондоогоор угуулэгдэдэг, угэнууд дутэрхы гу, али тад ондоо удхатай байжа болодог гэһэн ойлгосо абаха болоно. Угын буридэл 3-дахи класста узэгдэхэ. Тиихэдэ һуури ба залгалта тухай ойлгуулаад, тэдэниие бэшэхэ дуримуудтэйн танилсуулха.Угын һуури соо тодо бэшэ тургэн аялгануудые, угын һуулдэ тодо бэшэ ээ, эй аялгануудые бэшэхэ дуримдэ анхарал таигдаха. Угын ундэһэн ба суффикс тухай туруушын ойлгосо абаха. Гурбадахи класста «Юумэнэй нэрэ», «Тэмдэгэй нэрэ», «Глагол» гэһэн ойлгосонууд ба тэрминуудые ойлгожо абаха.

Мэдуулэл. Гурбадахи классай хурагшад нэрлуулэгшэ, хэлэгшэ гэһэн терминуудтэй, мэдуулэлэй юрын гэшуудтэй (тэдэниие илгангуй) танилсажа, тэдэниие мэдуулэл сооһоо илгана дадалтай болохо.

Хэлэлгэ хугжоолгэ

Хэлэлгэ хугжоолгын худэлмэри хэшээл бухэндэ, тэрээнһээ гадууршье, саг ургэлжэ ябуулагдажа байха еһотой. Ухибуудые хургуулида ороһон удэрһоо эхилжэ, бултыень һайнаар, угэ баянтайгаар хэлуулжэ, алдуугуйгоор бэшуулжэ хургаха гээшэ тон орео, харюусалгатай асуудалнуудай нэгэн болоно.

Энээн дээрэһээ эхин классудай урда иимэнууд гол шухала эрилтэнууд табигдана:

1. хурагшадай хэлэлгэ хугжоолгэдэ багшын хоороон жэшээ боложо угэдэгын мэдээжэ ха юм, тиимэһээ тэрэнэй хоороон алишье талаһаань педагогикын ба психологиин эрилтэнуудтэ харюусама байха еһотой;

2. Багшын табиан асуудалда угтэхэ һурагшын харюу дуурэн байхааа гадна удхынгаа талаар эли тодо, ойлгосотой байха;
3. Узэжэ байһан юумэн тухайгаа һурагша бухэн эли тодоор, ойлгосотойгоор хоорэжэ угтэхэ дадалтай болоһон байха.
4. Эхин классуудай һурагшад литературна түрэлхи хэлэн дээрэ зубоор, уран гоёор хоорэхэ шадабаритай болоһон байха.

Бэшэлгэдэ һургалга.

Эхин классуудай һурагшадай али бухы бэшэлгэнь нягта сэбэр, эли тодо ба алдуугуй байха ёһотой.

Һурагшадай бэшэжэ оо һанал бодолые найруулан бэшэжэ һуралга – эдэ болоно. Дээрэ дурлагдаһан шадабари ба дуршэлнууд бага багаар, дурбэн жэлэй туршада бэелүүлэгдэнэ. һуралгын зорилго иимэ:

- 1) абьяе узэгтэ «оршуулха» (фонетикэ-графическа бэшэлгэ тухай хэлэгдэнэ);
- 2) узэг, угэ, м эдуулэл зубоор, эли тодоор бэшэхэ, номһоо, самбарһаа буулгажа бэшэхэ, багын уншалга доро бэшэхэ, бэшэһэнээ шалгаад, гаргаһан алдуунуудаа заһаха;
- 3) хараһан, дуулаһан тухайгаа, оорынгоо һанал бодолые найруулан бэшэжэ һуралга – эдэ болоно.

4.Һурагшадай дадал ба шадабари

Һурагшад мэдэхэ ёһотой:

- аялганай тааралдал, һубарил, нугарал; угын һуури ба залгалта, үндэһэн ба суффикс, хэлэлгын хубинуудые, мэдуулэлэй шухала ба юрын гэшуудые.

Шадаха ёһотой:

50 -50 угтэй диктант бэшэжэ, угын һуулэй ээ-эй, ээ – оо аялгануудые хэрэглэжэ хэлэлгын хубинуудые мэдуулэл соо оложо, угэнуудые буриделоорнь болон хэлэлгын хубяарнь разбор хэжэ, синтаксическэ разбор хэжэ, мэдуулэл соо шухала ба юрын гэшуудые оложо, 50-60 угтэй изложнени бэшэжэ, хараһан юумэн тухайгаа сочинени бэшэхэ.

Календарно – тематическэ тусэб

Темэ	Саг	Үдэр	Бодото зорилго	Шадал	УУД	Олохо дадал
Үгэ. Абяанууд, үзэгүүд Түргэн, удаан аялганууд. Дифтонгнууд. Иотированна аялганууд. Аялганай тааралдал, хубарил. Удаан оо-ээ аялганууд. Тодо бэшэ ээ-эй аялганууд. Абтаһан үгэнүүдые зуб бэшэлгэ. Абтаһан үгын хүүлэй а,о,э аялгануудые бэшэлгэ	15		Түргэн ба удаан аялгануудые илгаруулжа ба бэшэжэ шадаха. Дифтонгнуудые зүбөөр үгүүлжэ ба бэшэжэ шадаха. Аялганай тааралдал, хубарил, нугарал дүримэй ёһоор бэшэжэ шадаха. Абтаһан үгэнүүдые алдуугүйгөөр бэшэжэ, үгүүлжэ шадаха.	Упражненинууд, хургалгын диктант, зурагаар худэлэлгэ, карточкаар худэлэлгэ, изложени тусэбөөр бэшэлгэдэ хураха	Зурагаар рассказ зохоожо, тэрэнээ удхаарнь бэшэжэ шадаха. Удхаараа холбоотой паар үгэнүүдые илгажа, мэдүүлэл зохоожо, тэрэнээ дэлгэрэнгы болгохо шадабаритай болохо	Анализ хэжэ, дүн гаргажа шадаха
Үгын үндэһэн. Түрэл үгэнүүд Угын үндэһэн, суффикс. Угын һуури, залгалта. Тодо бэшэ тургэн аялганууд.	9		Угын буриделөөр шуулбэри хэхэ дадалтай болохо. Нэгэ үндэһэтэ үгэнүүдые ханажа ба зүбөөр бэшэжэ шадаха. Тодо бэшэ тургэн аялгануудые зүбөөр бэшэжэ шадаха.	Упражненинууд, туубэри диктантнууд, зурагаар рассказ зохоолгодо хураха	Угэнүүдэй үндэһэ, суффикс, залгалта зүбөөр оложо шадаха, тэдэнээ хэрэглэжэ шадаха	Нухэртгөө худэлжэ шадаха
Абтаһан үгэнүүд Абтаһан үгэнүүд Тухай ойлгосо Абтаһан үгэнүүдүүдые бэшэхэ	5		Абтаһан үгэнүүд тухай ойлгосотой болохо, тэдэниие бэшэхэ дүрим мэдэхэ	Мэдуулэл зохоохо, зурагаар худэлхэ, упражненинууд, зрительнэ диктант, изложении, шуулбэри	Сюжетнэ зурагуудые гуу, али телевизор хараад, тэдэнэйнгээ удхаар богонихон рассказ бэшэхэ.	Анализ хэжэ, дүн гаргажа шадаха

<p>дүрим Абтаһан үгэнүүдэй һүүлэй аялгануудые зүб бэшэлгэ</p>				<p>хэхэ, творческо даабаринууд</p>		
<p>Хэлэлгын хубинууд Юумэнэй нэрэ.Нэгэнэй ба олоной тоо. Юумэнэй нэрын хубилалга. Дахуул угэнууд. Тэмдэгэй нэрэ. Глагол. Глаголой һуури, залгалта. Адлирхуу удхатай, харша удхатай угэнууд. Нэрын падеж Хамаанай падеж Зүгэй падеж Уйлын падеж Зэбсэгэй падеж Хамтын падеж Гаралай падеж Уйлэ угэнууд Уйлэ угын сагууд Муноо саг унгэр</p>	<p>30</p>		<p>Юумэнэй нэрын, тэмдэгэй нэрын, глаголой удха шанар ба асуудалнуудтай танилсаха. Нэгэнэй ба олоной тоодо байнан угэнуудые илгаруулжа шадаха.Мэдуулэл соо ондоо угэнуудтэй холболдожо, юумэнэй нэрын нуул залгалтануудые абадаг тухай ойлгосо.Дахуул угэнуудые зубөөр хэрэглэхэ дадалтай болохо.</p>	<p>Зурагаар худэлмэри, упражненинууд, творческо диктантнууд,словарна диктантнууд, сээжээр бэшэлгэ</p>	<p>Схемээр мэдуулэл зохеохо,текст шулэг сооһоо тэмдэгэй нэрэнуудые ололго.Морфологическа шуулбэри хэлгэ. Адлирхуу ба харша удхатай угэнуудые хэрэглэжэ мэдуулэл зохеолго</p>	<p>Өөрынгөө бодол хэлэжэ шадаха</p>

Мэдүүлэл	6		Юрэ хөөрэхэн, асууһан, шангадхаһан мэдүүлэлнуудые илгажа шадаха, нэрлуулэгшэ ба хэлэгшэ гэхэн терминтэй танилсалга, мэдүүлэл сооһоо илгажа һураха. Юрын гэшүүд тухай юрэнхы ойлгосотой болохо. Синтаксическа шуулбэри хэхэ дадалтай болохо.	Мэдүүлэл зохоохо, зурагаар худэлхэ, упражненинууд, зрительнэ диктант, изложении, шуулбэри хэхэ, творческо даабаринууд хэхэ шадаха	Схемээр мэдүүлэл зохоожо һураха, өөрынгөө һанал хэлэжэ, Анализ хэхэ шадаха	һуралсалай ном, дидактическа материалнууд, зурагуудые хэрэглэжэ, өөрынгөө һанамжа баримталжа, багсаажа һураха
Хэлэлгэ, хэлэлгын нюусанууд Монолог, диалог, текст, абзац, текстын хубинууд, янзанууд Фразеологизмууд Онһон үгэнүүд болон таабаринууд Дабталга Шалгалта	12		Текст, текстын илгаа, монолог, диалог мэдэхэ болохо Фразеологизмуудые, Онһон үгэнүүдые болон таабаринуудые мэдэхэ	Упражненинууд. Творческо даабаринууд. Шалгалтын диктант Упражненинууд. Творческо худэлмэри. Шалгалтын диктант	Хөөрэхэ, бэшэхэ, диалог, монолог зохоохо, текст зохоожо шадаха. Фразеологизмнуудые, Онһон үгэнүүдые болон таабаринуудые илгаруулжа шадаха, тайлбарилжа шадаха	Анализ хэхэ, дүн гаргажа шадаха Нухэртэео худэлжэ шадаха